

**ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ
ΦΟΥΣΚΩΣΑΝ ΤΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΤΟΥ 2004**

Νίκος Χριστοδουλάκης

Βουλευτής ΠΑΣΟΚ, πρώην υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών

Το 2004 η Ελλάδα παρουσίασε ένα δυσθεώρητο δημοσιονομικό έλλειμμα 6,6% του ΑΕΠ, το οποίο επανέφερε μνήμες κατάρρευσης της περιόδου 1990 – 93. Δεδομένου ότι ο Προϋπολογισμός που είχε ψηφίσει η τελευταία κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ προέβλεπε έλλειμμα 1,2% για το 2004, η ΝΔ βρήκε ευκαιρία να εξαπολύσει άλλο ένα επικοινωνιακό πόλεμο εναντίον του κατηγορώντας την κυβέρνηση Σημίτη ότι έπεσε έξω στις εκτιμήσεις και έτσι ναρκοθέτησε την υλοποίηση του προγράμματος της ΝΔ παραδίδοντας της «καμένη γη». Όμως η ζωή για άλλη μια φορά απέδειξε πως ένας πρόσκαιρος επικοινωνιακός θρίαμβος, όταν δεν στηρίζεται στην αλήθεια, έρχεται στιγμή που μετατρέπεται σε πολιτική αυτοτιμωρία. Ο Προϋπολογισμός που κατέθεσε τώρα η κυβέρνηση της ΝΔ περιλαμβάνει τα **οριστικά** στοιχεία για το πώς έκλεισε το οικονομικό έτος 2004 και τα οποία αποκαλύπτουν ποιός πραγματικά ευθύνεται για την εκτίναξη του ελλείμματος κατά 5,4% ποσοστιαίες μονάδες πάνω από την πρόβλεψη του ΠΑΣΟΚ. Χρησιμοποιώ επίτηδες τα στοιχεία της κυβέρνησης της ΝΔ, για να μην αρχίσουν πάλι κάποιοι να αλαλάζουν για τις δήθεν χαλκευμένες στατιστικές της Χαριλάου Τρικούπη ποντάροντας στην δυσκολία του μέσου αναγνώστη να ξεδιαλύνει πολύπλοκα και δυσνόητα νούμερα.

Στον Πίνακα αναφέρονται οι κυριότερες κατηγορίες του Προϋπολογισμού που παρουσίασαν μεγάλες αποκλίσεις ανάμεσα στις εκτιμήσεις που έκανε το ΠΑΣΟΚ για το 2004 και την τελική έκβαση που είχαν επί ΝΔ. Όπως δείχνει η ανάλυση που ακολουθεί, η κυβέρνηση της ΝΔ είναι αποκλειστικά υπεύθυνη για το φούσκωμα του ελλείμματος του 2004 κατά 4,6 ποσοστιαίες μονάδες,

δηλαδή για το μεγαλύτερο μέρος του συνολικού εκτροχιασμού. Οι αναπόφευκτες υπερβάσεις μερικών κατηγοριών δαπανών, ακόμα και αν υποθέσουμε ότι βαρύνουν τον σχεδιασμό του ΠΑΣΟΚ, δεν προσθέτουν πάνω από 0,8% στο αρχικό έλλειμμα, έχουν δηλαδή ευθύνη για ένα πολύ μικρό μέρος της εκτίναξης που παρατηρήθηκε. Με άλλα λόγια, εάν ο Προϋπολογισμός του 2004 εκτελείτο όπως και οι προηγούμενοι του ΠΑΣΟΚ, το έλλειμμα από 1,2% στην χειρότερη περίπτωση θα πλησίαζε ίσως στο 2%, ποτέ όμως δεν θα προσέγγιζε το όριο 3% του Συμφώνου Σταθερότητας, ούτε βέβαια θα έφτανε στο εκρηκτικό και επικίνδυνο ύψος του 6,6% που μας παγίδευσε στο δόκανο της κοινοτικής επιτήρησης. Ας δούμε όμως αναλυτικά πώς ο κάθε παράγοντας επηρέασε και αναίτια διέυρυνε το δημοσιονομικό «καπέλο» κατά 5 σχεδόν μονάδες.

Πρώτο και κορυφαίο πλήγμα στο έλλειμμα ήταν η «απογραφή», η οποία ανέτρεψε τους κανόνες και ευθύνεται από μόνη της για την εκτίναξη του λογιστικού ελλείμματος κατά 3 δισ. ευρώ. Αυτό έγινε κυρίως με την εγγραφή στο έλλειμμα των παραγγελιών αμυντικού εξοπλισμού, ενώ μέχρι τότε οι προκαταβολές στις κατασκευαστικές εταιρείες περνούσαν μεν αμέσως στο χρέος, αλλά εμφανίζονταν σταδιακά στο έλλειμμα κατά τον χρόνο παράδοσης των οπλικών συστημάτων, όπως κάνει η πλειοψηφία των κρατών της Ε.Ε. Με την ίδια απογραφή, η ΝΔ απέκρυψε τα πλεονάσματα του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων επιβαρύνοντας έτσι το έλλειμμα κατά 469 εκατ. ευρώ, ενώ κατάργησε και την επιτρεπόμενη ελάφρυνση του ελλείμματος λόγω κεφαλαιακών ενισχύσεων προς τις δημόσιες εταιρείες κατά 180 εκατ. ευρώ. Την ίδια στιγμή, επιβάρυνε αδικαιολόγητα το έλλειμμα του 2004 με τα αναδρομικά του οικογενειακού επιδόματος που κατεβλήθησαν κατόπιν δικαστικών αποφάσεων σε μισθωτούς και συνταξιούχους και ανέρχονταν περίπου σε 600 εκατ. ευρώ, ενώ σύμφωνα με πάγιους δημοσιονομικούς κανόνες έπρεπε να κατανεμηθούν σε χρονικό διάστημα πενταετίας. Όλα μαζί τα λογιστικά τεχνάσματα της δήθεν απογραφής επιβάρυναν χωρίς κανένα απολύτως λόγο το έλλειμμα του 2004 και το φούσκωσαν έτσι κατά 1,8% του ΑΕΠ χωρίς όμως να ανακαλυφθεί ούτε ένα ευρώ απλήρωτο.

Δεύτερος λόγος που οδήγησε στην εκτίναξη του ελλείμματος ήταν η αποτυχία της ΝΔ να εισπράξει έσοδα. Τα έσοδα από έμμεσους φόρους έπεσαν στο 13,7% του ΑΕΠ από το 14,9% που είχαν φθάσει το 2003. Ετσι είχαμε απώλεια εσόδων κατά 1,2% του ΑΕΠ που ισοδυναμεί με **2,1 δισ. ευρώ**, τα οποία πλήρωσαν οι καταναλωτές αλλά δεν μάζεψε το κράτος.

Ταυτόχρονα η ΝΔ εγκατέλειψε τις δημόσιες επενδύσεις, αδιαφόρησε για τα έργα του ΚΠΣ και έχασε ένα μεγάλο μέρος από τους πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ανέρχεται στο **1,2 δισ. ευρώ**. Συνολικά η ΝΔ το 2004 έχασε αποκλειστικά με δική της ευθύνη έσοδα ύψους **3,4 δισ. ευρώ**, που επιβάρυναν το έλλειμμα κατά 2% του εθνικού εισοδήματος.

Τρίτος παράγοντας για την διόγκωση του ελλείμματος είναι η πολιτική επιλογή της νέας διακυβέρνησης να κάνει νέες δαπάνες εκτός Προϋπολογισμού, να χορηγήσει δελεαστικά επιδόματα σε επιλεκτικές κατηγορίες του Δημοσίου, να δημιουργήσει εκατοντάδες αμειβόμενες επιτροπές για να ικανοποιήσει την αδημονία των στελεχών της και να οργανώσει επικοινωνιακές φιέστες και τελετές για να προβάλει την πολιτική της. Την ίδια περίοδο η ΝΔ εγκατέλειψε δρομολογημένες διαδικασίες δημοσιονομικών ελέγχων με αποτέλεσμα να διευρυνθούν τα ελλείμματα των ζημιολόγων ΔΕΚΟ, να ξεφύγουν περιττές δαπάνες στο σύστημα υγείας και να εκτιναχθούν τα ελλείμματα σε πολλούς δημόσιους φορείς.

Ένα παράδειγμα είναι τα νοσήλια Δημοσίου και του ΟΓΑ. Οι δαπάνες για περίθαλψη των Ασφαλισμένων του Δημοσίου ήταν όντως χαμηλότερες από το 2003 γιατί με τον νέο Οργανισμό Περίθαλψης είχε αρχίσει να αποδίδει σημαντικά ο περιορισμός της σπατάλης χωρίς έκπτωση στις πραγματικές υπηρεσίες υγείας. Η Ν.Δ. τον αδρανοποίησε και οι σπατάλες εμφανίστηκαν και πάλι το 2004 με δική της πλέον ευθύνη. Την ίδια στιγμή, η υπέρβαση των δαπανών στον ΟΓΑ κατά 250 εκατ. € αφορά επιπλέον υποχρεώσεις για φάρμακα και νοσήλια σε ιδιωτικές κλινικές, που δημιουργήθηκε με την διάλυση των ελεγκτικών υπηρεσιών υγείας και καμία σχέση δεν έχει με υπέρβαση στις αγροτικές συντάξεις. Οι συνολικές υπερβάσεις δαπανών το

2004 ανέρχονται σε **2,4 δισ. ευρώ** και **τουλάχιστον** τα μισά από αυτά οφείλονται στην ανεπιτυχή διαχείριση της ΝΔ. Ακόμα δηλαδή και αν δεχθούμε ότι ο Προϋπολογισμός του ΠΑΣΟΚ θα οδηγούσε σε ορισμένες εύλογες υπερβάσεις, σε καμία περίπτωση αυτές δεν θα ξεπερνούσαν το ένα έως 1,2 δισ. ευρώ, δηλαδή θα επιβάρυναν το έλλειμμα λιγότερο από το 0,8% του ΑΕΠ.

Τα στοιχεία που η ίδια η κυβέρνηση της ΝΔ έδωσε στην δημοσιότητα με τον Προϋπολογισμό, αποκάλυψαν ότι η διόγκωση του ελλείμματος για το 2004 ήταν ένας συνδυασμός των συνεπειών της «απογραφής» και της αποτυχίας της στην διαχείριση των δημοσίων οικονομικών. Το γεγονός ότι το έλλειμμα 6,6% χρησιμοποιείται σήμερα ως πολιτικό ανάχωμα απέναντι στις κοινωνικές διεκδικήσεις και ως γκρίζος χρωστήρας για την οικονομική πολιτική του ΠΑΣΟΚ, αποδεικνύουν πλέον περίτρανα ότι η «απογραφή» ήταν συνειδητός πολιτικός σχεδιασμός για εκμετάλλευση στο εσωτερικό μέτωπο, αλλά δυστυχώς είχε ανυπέρβλητο κόστος για την οικονομία, την κοινωνική συνοχή και το διεθνές κύρος της χώρας.

ΠΩΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΘΗΚΕ ΤΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ 2004

Αιτία	Πρόβλεψη ΠΑΣΟΚ (εκατ. €) (1)	Εκτέλεση ΝΔ (εκατ. €) (2)	Επιβάρυνση από ΝΔ (εκατ. €) (3)=(2)-(1)	Ως ποσοστό % ΑΕΠ
A. ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΝΔ			3.041	1,8%
* Εξοπλιστικά	0	1.792	1.792	
* Αυξήσεις Μετοχικού Κεφαλαίου	-180	0	180	
* Πλεονάσματα Ταμείων (αφαίρεση ΤΠΔ)	-6.305	-5.836	469	
* Αναδρομικά μισθών - συντάξεων στο έλλειμμα 2004	0	600	600	
B. ΑΠΟΤΥΧΙΑ ΕΣΟΔΩΝ			3.372	2,0%
* Φορολογικά έσοδα	41.420	39.257	2.163	
* Εισροές ΚΠΣ από Ε.Ε.	4.020	2.811	1.209	
Γ. ΥΠΕΡΒΑΣΕΙΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ			2.323	1,6%
* Επιχορηγήσεις φορέων και νοσήλεια	5.813	7.154	1.341	
* Μισθοί και συντάξεις	13.494	13.802	308	
* Ολυμπιακές δαπάνες έργων και εκδηλώσεων	1.540	2.414	874	
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΩΝ ΑΠΟ ΝΔ [A+B+(0,5xΓ)]				4,6%
Εύλογη υπέρβαση προϋπολογισμού (0,5xΓ)				0,8%
Πρόβλεψη ελλείμματος ΠΑΣΟΚ				1,2%
ΤΕΛΙΚΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ 2004				6,6%

Σημείωση

1. Τα στοιχεία για τις προβλέψεις ΠΑΣΟΚ έχουν ληφθεί από τον Προϋπολογισμό του 2004, ενώ για την εκτέλεση της ΝΔ το 2004 περιέχονται στο συζητούμενο σχέδιο Προϋπολογισμού που κατέθεσε η κυβέρνηση ΝΔ για το 2006.
2. Το κονδύλι για τις επιχορηγήσεις και τα νοσήλεια περιλαμβάνει την χρηματοδότηση φορέων, την ενίσχυση ΟΓΑ και ΟΠΑΔ και ορισμένες ειδικές δαπάνες που παρουσίασαν μεγάλες αποκλίσεις.